

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครอง ในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์

Factors Influencing Parental Decision-making In The Selection Of Early Childhood Education Schools In Uttaradit Province

กาญจนา ทับผดุง¹, กาญจน์ สังวาล², เชาวฤทธิ์ จันจัน³, ทินกฤตพัชร รุ่งเมือง⁴
Kanchana Tuppadung¹, Karn Sangwan², Chaowarit Chancheen³, Tinnakritapat Rungmuang⁴
Corresponding Author E-mail: tinnakritapat.run@live.uru.ac.th

Received: 2026-04-16; Revised: 2026-07-01; Accepted: 2026-07-21

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในจังหวัดอุตรดิตถ์ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว และ 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานในระดับปฐมวัย จำนวน 342 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณภาพครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ 2) ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านค่าใช้จ่ายด้านคุณภาพครู และด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ขณะที่ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงลบ และ 3) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ด้านคุณภาพครู ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สามารถรวมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีอำนาจในการอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 96

คำสำคัญ : ปัจจัย, การตัดสินใจ, โรงเรียนปฐมวัย, ผู้ปกครอง

¹ อาจารย์, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

¹ Lecturer, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

² Assistant Professor, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) examine the level of factors influencing parents' decision-making in selecting early childhood schools in Uttaradit Province; 2) investigate the relationships among these factors; and 3) analyze the factors affecting such decision-making. This study employed a quantitative research design. The sample consisted of 342 parents of early childhood students, selected through stratified sampling based on districts. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.89. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) the overall level of influencing factors was high, with teacher quality ranking the highest, followed by school reputation and image, cost, location and environment, and curriculum and learning management, respectively; 2) all factors were significantly correlated with parents' decision-making at the .01 level, with cost, teacher quality, and school reputation showing strong positive correlations, whereas curriculum and learning management showed a negative correlation; and 3) cost, teacher quality, school reputation and image, and curriculum and learning management significantly predicted parents' decision-making, accounting for 96 percent of the variance.

Keywords: Influencing Factors, Decision-making, Early Childhood Schools, Parents

บทนำ

การศึกษาในระดับปฐมวัยถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่เด็กมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมในระยะยาว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็ก โดยผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบุตรหลาน บริบทของสังคมปัจจุบัน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในรูปแบบของโรงเรียนภาครัฐ เอกชน และโรงเรียนอนุบาลที่มีการจัดหลักสูตรเฉพาะทาง เช่น การเรียนรู้ผ่านการเล่น หรือหลักสูตรสองภาษา ส่งผลให้ผู้ปกครองต้องพิจารณาปัจจัยหลายด้านประกอบการตัดสินใจ ได้แก่ คุณภาพครู หลักสูตร สภาพแวดล้อม ความปลอดภัย ค่าใช้จ่าย และชื่อเสียงของสถานศึกษา (สมชาย เทพแสง, 2565; UNESCO, 2022) ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษามากขึ้น จากการทบทวนงานวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2564–2569 พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพครู ความปลอดภัย และหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง (Sylva et al., 2023) นอกจากนี้ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ยังมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลือกโรงเรียน โดยผู้ปกครองที่มีรายได้สูงมักเลือกโรงเรียนที่มีคุณภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกสูงกว่า (Lee & Watson, 2025) ขณะที่แนวโน้มการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (NAEYC, 2020)

บริบทของจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นจังหวัดในภาคเหนือที่มีโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมแบบผสมผสานระหว่างเขตเมืองและชนบท พบว่ามีสถานศึกษาทั้งหมดทั้งสิ้น 422 แห่ง และมีนักเรียนมากกว่า 70,276 คน รวมทุกระดับชั้นใน

ปีการศึกษา 2568 (สำนักงานสถิติจังหวัดอุตรดิตถ์, 2568) โดยในระดับปฐมวัยมีนักเรียนประมาณ 7,862 คน และมีห้องเรียนระดับปฐมวัยมากกว่า 299 ห้องเรียนในช่วงปี 2565–2566 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและขนาดของระบบการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่

นอกจากนี้ โรงเรียนอนุบาลในจังหวัดอุตรดิตถ์มีทั้งโรงเรียนของรัฐ เช่น โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด และโรงเรียนเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรหลากหลาย ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านบุคลากร หลักสูตร และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุตรดิตถ์, 2566) ความแตกต่างดังกล่าวอาจส่งผลต่อการรับรู้และการตัดสินใจของผู้ปกครอง โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาร่วมกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เช่น รายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยในหลายบริบท แต่ยังพบว่าการศึกษาในระดับพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยเฉพาะในระดับปฐมวัย ยังมีอยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาที่มุ่งเน้นบริบทเฉพาะพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ รวมทั้งเปรียบเทียบปัจจัยดังกล่าวตามลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ปกครอง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและบริบทของพื้นที่ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัย ของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัย ของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยทำการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการทบทวนดังกล่าวนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยและคุณภาพการศึกษา การศึกษาปฐมวัยถือเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนามนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วงที่สมองมีการเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมในระยะยาว (OECD, 2021) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับนี้จึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย (UNESCO, 2022) นอกจากนี้ (Sylva et al., 2010) พบว่า คุณภาพของสถานศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพของครูและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพัฒนาการของเด็ก โดยโรงเรียนที่มีครูที่มีคุณภาพและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Centered Learning) และการเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-Based Learning) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เนื่องจากช่วยส่งเสริมทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Hirsh-Pasek et al., 2009; NAEYC, 2020)

ดังนั้น คุณภาพของสถานศึกษาในระดับปฐมวัยจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้ปกครองใช้ในการพิจารณาเลือกโรงเรียน โดยเฉพาะในด้านคุณภาพครู หลักสูตร และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

2. ทฤษฎีการตัดสินใจและพฤติกรรมผู้บริโภค การตัดสินใจเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งมองว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เกิดจากการประเมินข้อมูลและทางเลือกต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ (Kotler & Keller, 2022) กระบวนการตัดสินใจโดยทั่วไปประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรับรู้ปัญหา 2) การค้นหาข้อมูล 3) การประเมินทางเลือก 4) การตัดสินใจเลือก ในบริบทของการเลือกสถานศึกษา Oplatka (2021) อธิบายว่า ผู้ปกครองมักพิจารณาปัจจัยหลายด้านร่วมกัน เช่น คุณภาพของโรงเรียน ชื่อเสียง ค่าใช้จ่าย และคำแนะนำจากบุคคลรอบข้าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก

แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการอธิบายพฤติกรรมของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน รวมถึงเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ และเปรียบเทียบความแตกต่างตามลักษณะประชากรศาสตร์

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัย จากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยได้ดังนี้

3.1 ด้านคุณภาพครู กล่าวคือ คุณภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญ เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาผู้เรียน (Sylva et al., 2010) พบว่า ครูที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญ

3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ หลักสูตรที่มีความทันสมัยและเน้นการพัฒนาทักษะของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้ผ่านการเล่น และการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ปกครองใช้พิจารณาเลือกโรงเรียน (Oplatka, 2015; Hirsh-Pasek & Golinkoff, 2009) โดยหลักสูตรที่ดีจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวมและเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตของเด็ก

3.3 ด้านสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย กล่าวคือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและความปลอดภัยเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง งานวิจัยของ UNESCO (2022) และสมชาย เทพแสง (2565) พบว่า โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ จะได้รับความสนใจจากผู้ปกครองมากกว่า

3.4 ด้านค่าใช้จ่าย กล่าวคือ ค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเล่าเรียน ค่ากิจกรรม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ปกครองต้องพิจารณา โดยเฉพาะเมื่อสัมพันธ์กับระดับรายได้ของครัวเรือน (Lee & Watson, 2025; สมชาย เทพแสง, 2565)

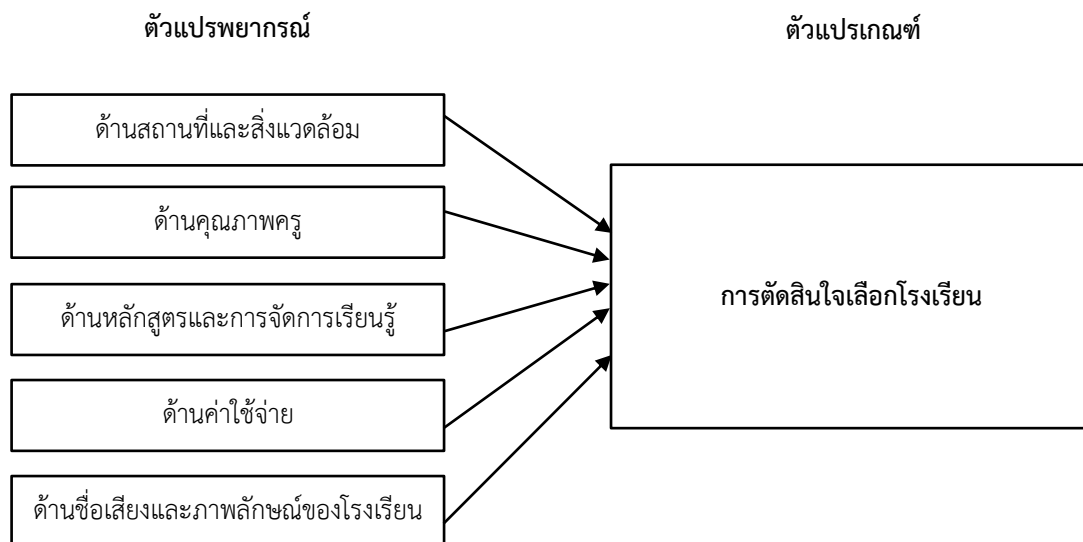
3.5 ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียนมีผลต่อความเชื่อมั่นของผู้ปกครอง โดยโรงเรียนที่มีชื่อเสียงดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มักได้รับความนิยมในการเลือก ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจ นอกจากปัจจัยด้านคุณภาพของโรงเรียนแล้ว ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ปกครอง เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียน (Kotler & Keller, 2022) งานวิจัยของ (Lee & Watson, 2025) พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มเลือกโรงเรียนที่มีคุณภาพสูง มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน และมีหลักสูตรที่ทันสมัย ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำจะให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายและระยะทางเป็นหลัก ในบริบทของประเทศไทย (เสาวภาคย์ สว่างจันทร์ และพรศิลป์ ทองศิริ, 2562) พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อการให้ความสำคัญกับคุณภาพครูและหลักสูตร โดยผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงมักให้ความสำคัญกับคุณภาพการเรียนรู้มากกว่าปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย

การออกแบบตัวแปรเกณฑ์ “การตัดสินใจเลือกโรงเรียน” ในการวิจัยครั้งนี้ อาศัยกรอบแนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภคและการตัดสินใจเลือกบริการ ซึ่งอธิบายว่าการตัดสินใจของบุคคลเกิดจากการประเมินคุณลักษณะของทางเลือกใน

หลายมิติ ทั้งด้านคุณภาพ ความคุ้มค่า และความสะดวก (Kotler et al., 2022) ในบริบทของการเลือกสถานศึกษา งานวิจัยร่วมสมัยพบว่า ผู้ปกครองมักพิจารณาปัจจัยเชิงคุณภาพของโรงเรียน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา ชื่อเสียงของโรงเรียน คุณภาพครู หลักสูตร ความปลอดภัย และความสะดวกในการเดินทาง ซึ่งล้วนส่งผลต่อการรับรู้คุณค่า (Perceived Value) และความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสะท้อน “เหตุผลเชิงสาเหตุ” ของการตัดสินใจ โดยเชื่อมโยงโดยตรงกับตัวแปรพยากรณ์แต่ละด้าน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการสร้างเครื่องมือวิจัยเชิงสาเหตุในงานด้านพฤติกรรมออกแบบเพื่อวัด “ความตั้งใจเชิงพฤติกรรม” (Behavioral Intention) เช่น ความมั่นใจ การเลือกเป็นตัวเลือกหลัก และการแนะนำผู้อื่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการตัดสินใจตามแนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภคใหม่ (Ajzen, 2020) การออกแบบแบบสอบถามในลักษณะดังกล่าวช่วยให้สามารถวัดตัวแปรตามได้อย่างครอบคลุมทั้งในมิติของ “เหตุผลในการตัดสินใจ” และ “พฤติกรรมการเลือกจริง” ส่งผลให้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความแม่นยำ และเพิ่มความสามารถในการอธิบายโมเดลการวิจัยให้สูงขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีอายุระหว่าง 3 – 6 ปี ปีการศึกษา 2568 จำนวน 10,104 คน จากรายงานของกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุตรดิตถ์ (2568)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่มีอายุระหว่าง 3 – 6 ปี ปีการศึกษา 2568 จำนวน 375 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง (Krejcie & Morgan, 1970) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ใช้อำเภอเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ปกครองมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกโรงเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) ด้านคุณภาพครู 3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านค่าใช้จ่าย 5) ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังศึกษาธิการจังหวัดอุตรดิตถ์ และผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามออนไลน์ ผ่านเครือข่ายแต่ละแห่งเพื่อดำเนินการส่งลิงก์แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ และดำเนินการจำกัดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามกระบวนการสุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการติดตามทุก ๆ 1 เดือนเป็นเวลา 3 เดือน จากเครือข่ายแต่ละอำเภอได้แบบสอบถามคืนมาและสมบูรณ์จำนวน 342 ฉบับ จากเป้าหมายแบบสอบถามทั้ง 375 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.20

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัย ของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลตามแนวคิดของ Creswell & Creswell, (2018)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัย ของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ปกครองให้

ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณภาพครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.38) รองลงมาได้แก่ ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.35) ด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.43) ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.48) และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.32)

ซึ่งรายละเอียดรายด้านจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากมากไปหาน้อยตามลำดับสามารถแสดงได้ดังนี้

1.1 ด้านคุณภาพครู ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านคุณภาพครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ครูมีประสบการณ์ในการสอนเด็กปฐมวัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.39) ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณวุฒิทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอนระดับปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.38) ครูมีทักษะในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.43) และครูมีความเอาใจใส่ ดูแล และให้ความสำคัญกับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.45)

1.2 ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ โรงเรียนมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในด้านคุณภาพการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41) โรงเรียนมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ที่สะท้อนถึงคุณภาพของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.48) และ โรงเรียนได้รับการแนะนำหรือมีความคิดเห็นเชิงบวกจากผู้ปกครองรายอื่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.54)

1.3 ด้านค่าใช้จ่าย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านค่าใช้จ่าย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ โรงเรียนมีความชัดเจน โปร่งใส ในการแจ้งรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.42) ค่าใช้จ่ายโดยรวมของโรงเรียนมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.53) และค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมของโรงเรียนมีความเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของท่าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.53)

1.4 ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ โรงเรียนตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.49) โรงเรียนมีพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เช่น สนามเด็กเล่น ห้องเรียนที่ปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.58) การเดินทางไปยังโรงเรียนมีความสะดวกและปลอดภัย เช่น ถนนเข้าถึงง่าย หรือมีระบบรับ-ส่งนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.60) และโรงเรียนมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับที่พักอาศัยของท่าน ซึ่งเอื้อต่อความสะดวกในการรับ-ส่งบุตรหลาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.79)

1.5 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและส่งเสริมพัฒนาการรอบด้านของเด็ก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.40) โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ผ่านการเล่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.41) โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรเสริม เช่น ภาษาอังกฤษ หรือกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.43) และโรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ทันสมัย และสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.42)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนในระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ท่านตัดสินใจเลือกโรงเรียนนี้เนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.40) ท่านตัดสินใจเลือกโรงเรียนนี้เนื่องจากชื่อเสียงของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.42) ท่านมีความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนนี้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.42) ท่านตัดสินใจเลือกโรงเรียนนี้เนื่องจากคุณภาพโดยรวมของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.43) ท่านตัดสินใจเลือกโรงเรียนนี้เนื่องจากคุณภาพของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.43) ท่านพิจารณาโรงเรียนนี้เป็นตัวเลือกหลัก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) ท่านจะแนะนำโรงเรียนนี้ให้ผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.46) ท่านมีแนวโน้มจะเลือกโรงเรียนนี้ให้บุตรหลาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.45) ท่านตัดสินใจเลือกโรงเรียนนี้เนื่องจากความสะดวกในการเดินทาง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.53) และท่านตัดสินใจเลือกโรงเรียนนี้เนื่องจากความปลอดภัยของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.53)

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัย ของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient)

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์

ปัจจัย	X ₁ (สถานที่และสิ่งแวดล้อม)	X ₂ (คุณภาพครู)	X ₃ (หลักสูตรการจัดการเรียนรู้)	X ₄ (ค่าใช้จ่าย)	X ₅ (ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน)	Y (การตัดสินใจเลือกโรงเรียน)
X ₁	1.00					
X ₂	.511***	1.00				
X ₃	-.363***	-.441***	1.00			
X ₄	.530***	.605***	-.397***	1.00		
X ₅	.500***	.586***	-.440***	.597***	1.00	
Y	.602***	.841***	-.570***	.846***	.803***	1.00

*** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) พบว่า ปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับ

ปฐมวัยของผู้ปกครอง (Y) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม (X_1) ($r_{xy} = .602$) ด้านคุณภาพครู (X_2) ($r_{xy} = .841$) ด้านค่าใช้จ่าย (X_4) ($r_{xy} = .846$) และด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน (X_5) ($r_{xy} = .803$) โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูงถึงสูงมาก ในขณะที่ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียน (Y) ($r_{xy} = -.570$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางถึงสูง โดยเฉพาะด้านคุณภาพครู (X_2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับด้านค่าใช้จ่าย (X_4) ($r_{xy} = .605$) และด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ (X_5) ($r_{xy} = .586$) ขณะที่ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (X_3) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรอื่น เช่น ด้านคุณภาพครู (X_2) ($r_{xy} = -.441$) และด้านค่าใช้จ่าย (X_4) ($r_{xy} = -.397$)

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนในระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวพยากรณ์	b	Beta	t	p-value
X_2 (ด้านคุณภาพครู)	0.35	0.37	23.27	.000
X_4 (ด้านค่าใช้จ่าย)	0.32	0.39	24.24	.000
X_5 (ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน)	0.24	0.29	18.29	.000
X_3 (ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้)	-0.13	-0.12	-8.65	.000

$R = 0.98, \text{Adj.}R^2 = 0.96, \text{Std. E.} = 0.07, a = 0.93$

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) พบว่า ปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านคุณภาพครู (X_2) ด้านค่าใช้จ่าย (X_4) ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน (X_5) และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (X_3)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) พบว่า ด้านค่าใช้จ่าย (X_4) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนมากที่สุด (Beta = .39) รองลงมาคือด้านคุณภาพครู (X_2) (Beta = .37) ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน (X_5) (Beta = .29) และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (X_3) (Beta = -.12) ซึ่งมีอิทธิพลในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรตาม

แบบจำลองการถดถอยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจเลือกโรงเรียนได้ร้อยละ 96 (Adj. $R^2 = .96$) และมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรตามในระดับสูงมาก ($R = .98$) โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.07 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองมีความแม่นยำสูงในการพยากรณ์ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y = 0.93 + 0.35X_2 + 0.32X_4 + 0.24X_5 - 0.13X_3$$

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ นำประเด็นดังกล่าวข้างต้นมาอภิปราย ดังนี้

1. ระดับปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัย ของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.75$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณภาพครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับ “คุณภาพของบุคลากร” เป็นลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Sylva et al., 2010) ที่ระบุว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการของเด็ก และเป็นตัวแปรหลักที่สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย (ยอดขวัญ ผดุงมิตร, 2557; ศุภรัตน์ ศักดิ์ศรี, 2556) ที่พบว่าผู้ปกครองมักใช้คุณภาพครูเป็นเกณฑ์หลักในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับปฐมวัย ในขณะเดียวกัน ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับรองลงมา แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองยังคงใช้ “การรับรู้ทางสังคม” และ “ความน่าเชื่อถือ” เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภคของ Kotler & Keller (2022) ที่ระบุว่าภาพลักษณ์ขององค์กรมีผลต่อการรับรู้คุณค่า (Perceived Value) ส่วนด้านค่าใช้จ่ายที่อยู่ในระดับสูง สะท้อนว่าผู้ปกครองพิจารณาความคุ้มค่า (Value for Money) ควบคู่กับคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ (Lee & Watson, 2025) ที่พบว่ารายได้ของผู้ปกครองมีผลต่อรูปแบบการเลือกโรงเรียน โดยผู้ปกครองจะพยายามเลือกโรงเรียนที่มีคุณภาพเหมาะสมกับศักยภาพทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น แม้ว่าจะยังคงอยู่ในระดับมาก อาจสะท้อนว่า ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่สามารถประเมินคุณภาพหลักสูตรเชิงลึกได้ หรือให้ความสำคัญกับ “สิ่งที่มองเห็นได้ชัดเจน” เช่น ครูและชื่อเสียง มากกว่าปัจจัยเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำไปพัฒนาเชิงนโยบายต่อไป

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัย ของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะด้านค่าใช้จ่าย ($r = .846$) ด้านคุณภาพครู ($r = .841$) และด้านชื่อเสียง ($r = .803$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองเป็นกระบวนการที่เกิดจากการพิจารณาหลายปัจจัยร่วมกัน (Multi-factor Decision Making) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Oplatka (2021) ที่อธิบายว่าการเลือกสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับทั้งปัจจัยเชิงเหตุผลและเชิงสังคม นอกจากนี้ การที่ด้านคุณภาพครูมีความสัมพันธ์สูง แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความเชื่อมโยงระหว่าง “คุณภาพครู” กับ “ผลลัพธ์ของผู้เรียน” อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านคุณภาพการศึกษาในระดับปฐมวัยของ UNESCO (2022) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตัดสินใจ ($r = -.570$) ซึ่งเป็นผลที่น่าสนใจ อาจอธิบายได้ว่า ผู้ปกครองบางส่วนอาจมีข้อกังวลเกี่ยวกับความเข้มข้นหรือความยากของหลักสูตร หรืออาจมองว่าหลักสูตรที่ “ทันสมัยเกินไป” ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (NAEYC, 2020; Copple & Bredekamp, 2009) ที่ระบุว่ากรอบหลักสูตรต้องสมดุลระหว่างความทันสมัยและความเหมาะสมกับวัย

3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านค่าใช้จ่าย ($Beta = .39$) ด้านคุณภาพครู ($Beta = .37$) ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ ($Beta = .29$) และด้านหลักสูตร ($Beta = -.12$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงถึงร้อยละ 96 ($Adj.R^2 = .96$) ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า “ด้านค่าใช้จ่าย” เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด ซึ่งสะท้อนบริบทเชิงเศรษฐกิจของผู้ปกครองในจังหวัดอุตรดิตถ์ที่ต้องพิจารณา

ความคุ้มค่าเป็นหลัก สอดคล้องกับแนวคิดของ (Lee & Watson, 2025) ที่ระบุว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม การเลือกสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ รองลงมาคือด้านคุณภาพครู ซึ่งยืนยันว่าปัจจัยด้านคุณภาพการเรียนรู้ยังคงเป็นหัวใจ สำคัญของการตัดสินใจ และสอดคล้องกับทฤษฎีคุณภาพการศึกษาที่เน้น “ครูเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จทางการศึกษา” ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์มีอิทธิพลในลำดับถัดมา แสดงถึงบทบาทของ “การรับรู้ทางสังคม” และ “ข้อมูลจากผู้อื่น” ในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Word-of-Mouth และ Social Influence ในทางตรงกันข้าม ด้านหลักสูตร มีอิทธิพลในเชิงลบ ซึ่งอาจสะท้อนความไม่สอดคล้องระหว่าง “การออกแบบหลักสูตร” กับ “ความคาดหวังของผู้ปกครอง” หรืออาจเกิดจากความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยภาพรวม แบบจำลองมีความแม่นยำสูงมาก ($R = .98$) แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่นำมาใช้สามารถอธิบายพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ปกครองได้อย่างครอบคลุมในการสร้าง แบบจำลองเชิงสาเหตุทางพฤติกรรม

สรุปได้ว่าผลการวิจัยนี้ยืนยันว่า การตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน และได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยด้านคุณภาพ (ครู ชื่อเสียง) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (ค่าใช้จ่าย) โดยเฉพาะ ในบริบทพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ปัจจัยด้าน “ความคุ้มค่า” และ “ความเชื่อมั่นในคุณภาพครู” เป็นตัวแปรสำคัญที่สุดนอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสะท้อนประเด็นเชิงนโยบายที่สำคัญ คือ ความจำเป็นในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย ให้กับผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างการจัดการศึกษาและความคาดหวังของผู้ใช้บริการ สามารถสรุปเป็น แผนภาพโมเดลการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในจังหวัดอุดรธานี ได้ว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการ แบบหลายปัจจัย โดยมีปัจจัยหลัก ได้แก่ ด้านค่าใช้จ่ายและด้านคุณภาพครู ซึ่งมีอิทธิพลสูงสุดต่อการตัดสินใจ ขณะที่ ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เป็นปัจจัยรองที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ ปัจจัยทั้งหมดสามารถจัดเป็น 2 มิติสำคัญ คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งทำงานร่วมกันใน การกำหนดพฤติกรรมของผู้ปกครอง องค์ความรู้สำคัญของการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับ “ความคุ้มค่า” ควบคู่กับ “คุณภาพการศึกษา” ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน โดยเฉพาะคุณภาพครูซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่สร้างความเชื่อมั่นต่อ ผลลัพธ์ของผู้เรียนในระยะยาว

ภาพที่ 2 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณภาพครูเป็นปัจจัยที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญในระดับสูงและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น สถานศึกษาควรมุ่งพัฒนาคุณภาพครูอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการดูแลพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและตอบสนองความคาดหวังของผู้ปกครอง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของผู้ปกครอง ดังนั้น สถานศึกษาควรพัฒนาและบริหารจัดการภาพลักษณ์องค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ความสำเร็จของผู้เรียน และสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองได้รับอิทธิพลจากทั้งคุณภาพการจัดการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ดังนั้น ครูผู้สอนระดับปฐมวัยควรพัฒนาศักยภาพด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควบคู่กับการสื่อสารและสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ ความพึงพอใจ และความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณภาพครูระดับปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองในจังหวัดอุตรดิตถ์

2.2 ควรศึกษาปัจจัยเชิงจิตวิทยาและอิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในประเทศไทย

2.3 ควรวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนระดับปฐมวัยของผู้ปกครอง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564–2565.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศึกษาไทย.

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุตรดิตถ์. (2568). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2568. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยอดขวัญ ผดุงมิตร. (2557). ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโครงการโรงเรียน

สองภาษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.

ศุภรัตน์ ศักดิ์ศรี. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนในระดับปฐมวัยของผู้ปกครอง. วารสาร

อินทนิลทักษิณสาร มหาวิทยาลัยทักษิณ, 8(8), 24–26.

สมชาย เทพแสง. (2565). ผู้นำกับการคิดแบบพัฒนา (Growth Mindset). วารสารสหวิทยาการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา, 1(2), 1–12.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุตรดิตถ์. (2566). แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2566–2570). อุตรดิตถ์: สำนักพิมพ์อุตรดิตถ์

- สำนักงานสถิติจังหวัดอุตรดิตถ์. (2566). รายงานสถิติจังหวัดอุตรดิตถ์ พ.ศ. 2566. อุตรดิตถ์: สำนักพิมพ์สถิติจังหวัดอุตรดิตถ์.
- เสาวภาคย์ สว่างจันทร์, และ พรศิลป์ ทองศิริ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนในระดับปฐมวัยของผู้ปกครองในเขตเทศบาลตำบลคลองแวง อำเภอสระเตา จังหวัดสงขลา. วารสารอินทนิลทักษิณ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 14(1), 221–248.
- Ajzen, I. (2020). The theory of planned behavior: Frequently asked questions. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2(4), 314–324.
- Copple, C., & Bredekamp, S. (Eds.). (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8* (3rd ed.). National Association for the Education of Young Children, 2(5), 31–32.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th ed.) London: Kogan Page.
- Hirsh-Pasek, K., Golinkoff, R. M., Berk, L. E., & Singer, D. G. (2009). *A mandate for playful learning in preschool: Presenting the evidence*. Oxford University Press. New York, NY : Basic Books.
- Kotler, P., Keller, K. L., & Chernev, A. (2022). *Marketing management* (16th ed.). New York, NY: Basic Books.
- Lee, M. H., & Watson, A. R. (2025). *Parent perspectives on school choice: Experimental evidence from a nationally representative sample* (EdWorkingPaper No. 25-1261). New York, NY: Basic Books.
- National Association for the Education of Young Children. (2020). *Developmentally appropriate practice (DAP) position statement*.
- National Association for the Education of Young Children. (2020). *Developmentally appropriate practice*. New York, NY: Basic Books.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Sylva, K., Melhuish, E., Sammons, P., Siraj, I., & Taggart, B. (2010). *Early childhood matters: Evidence from the Effective Pre-school and Primary Education project*. London: Kogan Page.
- Sylva, K., Sammons, P., Melhuish, E., & Siraj, I. (2023). *The role of early childhood quality in parental choice: Evidence from longitudinal studies*. *Early Childhood Research Quarterly*, 6(1), 12–25.
- UNESCO. (2022). *Fifth global report on adult learning and education: Citizenship education Empowering adults for change*. UNESCO Institute for Lifelong Learning. New York, NY: Basic Books.